

česar bo prišlo sedaj hitreje in to brez notranjih stanovskih borb (po »Učit. Tov.«) in brezplodnih prerokanj. Do glavnih skupščin, ki bo avgusta v Beogradu, bo naše združeno popolnoma reorganizirano. Na skupščino pridejo delegati 9 banovinskih sekcij in sekcije za mesto Beograd in okolice. Dobre posledice te preobnove se bodo gotovo pokazale v bližnji bodočnosti.

Nadaljnji važni del preobnove je sistem organizacije. Med glavnim odborom, med sekcijami in sreskimi učiteljskimi društvi bo vladala poslednja tesnejša vez, kar je ideal vsake organizacije. Take organizacije že obstojajo. Močne so in vedno lahko enotno nastopajo. Pravila so za nas celotno sprejemljiva. Pogrešamo le institucije širjega sosveta, ki se je izkazala pri nas kot važen forum, ki je rešil marsikatero perečo vprašanje. Upamo, da bo to pogreško popravil poslovnik.

Težko so prizadeta z novimi pravili tudi ona številna naša društva, ki niso na sedežih sreskih šolskih nadzornikov. Vsa so bila ustanovljena iz resnične potrebe. Več jih posluje naravnost vzorno. Med njimi so tudi naša najstarejša društva. Ako bi se morala ta društva združiti z onimi na sedežih nadzornikov, bi postala preštevilna. Praksa pa nam kaže, da so majhne edine delavnejše in agilnejše od velikih. Prepričani smo, da bo glavna skupščina upoštevala ta dejstva in sprejela predlog za popravilo člena 2., odstavek 3. novih pravil.

Zakon o uradnikih.

Dne 31. marca t. l. je bil podpisan novi zakon o uradnikih, ki je stopil v veljavo 1. aprila. Kar sem navedel zgoraj o boju za nova pravila, velja isto o borbi za materialne in pravne dobrine, ki naj jih nudi vsemu uradništvu novi zakon. Te borbe so počele kmalu potem, ko je izšel leta 1923. prejšnji uradniški zakon. V javnosti in tudi v uradni strani so se vedno bolj širile vesti, da hočejo temeljito izpremeniti uradniški zakon, ki bo reguliral in postavil na bolj zdravo in pravično podlago ne le dolžnosti uradnika glede službe in odgovornosti za delo v njej, ampak tudi nagrade in pravice, ki jim jih daje država za to delo. Vse uradništvo mora biti enakopravno glede dolžnosti in pravic. Upošteva naj se povsod šolska kvalifikacija in važnost dela. Za pošteno delo pa je treba tudi poštenega plačila.

Ako prelistamo naš stanovski list prejšnjih let, najdemo nešteto tehničnih člankov, ki govore o izpremembah uradniškega zakona. Naša okrajna učiteljska društva so stavila razne izpreminjavalne predloge. O njih sta razpravljala ožji in širši svet na svojih sejah. Naj omenim tu sejo širjega sosveta dne 2. februarja 1919. v Ljubljani, ki je sestavil obširno spomenico in stavil konkretne predloge, kako naj se izmenjajo in dopolnijo razni členi novega uradniškega zakona. Pozabiti tudi ne smem poseben elaborat, ki ga je izdelala Zveza državnih nameščencev in ga predložila na pristojna mesta.

Kolikokrat je bila točka o izpremembi uradniškega zakona na dnevnem redu izvršnega in glavnega odbora našega združenja,

dalje glavnega saveza državnih nameščencev, vedo le oni tovariši, ki so aktivno delovali v teh odborih. Malo pa je tovarišev, ki bi poznali do podrobnosti to delo.

V poslednjem času je poverjeništvu posredovalo v nešteti primerih glede razvrstitve, glede draginskih doklad poročenih učiteljic, glede stanarine in očitne naturalnih stanovanj, glede učiteljskih pripravnikov, učiteljic ženskih ročnih del itd. Sestavilo je tudi predlog k zakonu o sistemizaciji mest ter ga predložilo vsem merodajnim činiteljem. V tem predlogu smo omenili tudi šolske upravitelje, ki naj jim država v priznanje in plačilo za njih delo ne odteguje vsaj stanarine.

V nadaljnje podrobnosti se ne bom spuščal. Z ozirom na razne kritike, ki jih čujemo, navajam besede tovariša — ski, ko pravi v svojem članku »Uradniški zakon in učiteljstvo«:

Večina učiteljstva se danes niti ne zaveda, koliko duševnega in fizičnega napora je žrtvovala organizacija za doseg cilja, da je dobilo učiteljstvo v uradniškem zakonu vsaj te dobrine. Da vse to delo ni bilo ne lahko, ne malenkostno, to bo priznal odkrito vsak pošten nasprotnik, ako ima količjak vpogleda v ves ta aparat.

Ne zdi se mi nepotrebno niti umestno ponavljati sedaj »post festum« in podrobno naštevati vse posameznosti. Samohvale nismo ne željni, niti je ne potrebujemo. Kdor je to delo spremljal po naših stanovskih glasilih, ga zasledoval po naših zborovanjih in po mnogih tozadevnih okrožnicah stanovske organizacije, ta mora priznati, da je bilo vodstvo naše organizacije v tem pogledu do celna na mestu in je storilo, kar je bilo možno storiti v danem položaju.

Nobena prilika ni bila opuščena, nobena pot prihranjena, da se je na merodajnih mestih tolmačilo potrebe našega stanu, ki so v marsikaterem oziru dočela drugačne od potrebe in želje drugih kategorij uradništva. Ako nismo vselej in povsod docela uspeli, je naravno. Saj ni v rokah organizacije zakonodajna oblast. Sicer sem pa uverjen, da bi tudi tisti, ki danes največ kritizirajo, ne zadovoljili vseh, pa četudi bi jim dali vsa zakonodajna oblast.

Za zaključek lahko približemo to-le:

Ako bi ne imeli tako dobre stanovske organizacije, kakor jo imamo, bi bil uradniški zakon, za učiteljstvo v marsikaterem oziru, dokaj slabši. Če pa bi bila organizacija še boljše, bi bil tudi uspeh učiteljstva lahko še večji.

Zaključek.

To je poročilo o delovanju poverjeništvu v preteklem poslovnem letu. Nisem navedel vsega, dotaknil sem se le glavnih dogodkov v organizaciji. Podrobnosti sem izpustil, saj je o njih sproti poročal »Učiteljski Tovariš«. Iz poročila lahko uvidite, cenjeni delegati in delegatke, da smo storili za organizacijo in članstvo vse, kar je bilo v danih prilikah storiti mogoče. Ako objektivno presodite delo poverjeništvu, sem uverjen, da vam ne bo težko izreči o njem svoje sodbe.

Narodna prosveta v banovinskih proračunih za l. 1931./32.

(Nadaljevanje.)

III. Vrbaska banovina:

a) Od vsote 8,669.828 Din v poglavju »Prosvetno odeljenje« odpada na narodno šolstvo in obče narodno izobraževanje: Izdatki za narodno prosvetno izobraževanje: 425.000 Din. Pisarniške potrebščine nar. šol. 200.000 Din. Za učila in šolske potrebščine 200.000 Din. Za knjige in druge potrebščine učenčev učencem 50.000 Din. Za knjige šolskih in učiteljskih knjižnic 100.000 Din. Vzdrževanje gospodinjstev šol in poplavljanje šolskega inventarja 200.000 Din. Podpora za ustanavljanje analfabetskih tečajev in nagrada učiteljem za uspešno delovanje 100.000 Din. Za ekskurzije učencem in učiteljem zaradi spoznavanja naroda in domovine 20.000 Din. Podpora za zidanje novih šol 4.000.000 Din. Za popravilo in dozidavanje že obstoječih šolskih poslopij 500.000 Din. Za zidanje novih šolskih poslopij, kjer že obstoje šole 100.000 Din. Za opremo novoustanovljenih šol in postavljanje strelovodov 500.000 Din. Skupno 6,395.000 Din.

b) Pod pogl. »Poljoprivredno odeljenje« vsote za: Kmetijsko propagando in pouk (preko narodne šole) 215.000 Din. Skupno 215.000 Din.

c) Pod pogl. »Finansijsko odeljenje« vsote za: Prispevek za stalni banovinski šolski fond 50.000 Din. Prispevek fondu za zidanje šole za defektno deco 100.000 Din. Skupno 150.000 Din.

d) Pod pogl. »Otežek za trgovinu, obrt in industrijo« vsote za: Stroške večernih tečajev za vajence 436.000 Din. Skupno 436.000 Din. Vsega: 7,196.000 Din.

IV. Primorska banovina:

a) Pod poglavjem »Prosvetno odeljenje« vsote: Za zidanje, dozidavanje in popraviljanje narodnih šol 5.000.000 Din. Za nakup knjig in šolskih potrebščin učencem narodnih in meščanskih šol 20.000 Din. Za nakup šolske opreme, učil in knjig v narodnih šolah 200.000 Din. Splošne šolske potrebe za meščanske in osnovne šole v siromašnih občinah ali krajih, kjer občine še niso organizirane 150.000 Din. Za ureditev šolskih vrtov 50.000 Din. Za ureditev zabavišč in prehrano

V. Drinska banovina:

a) Pod poglavjem »Prosvetno odeljenje« vsote: Šolskim občinam za zidanje, razširjanje in popraviljanje šolskih poslopij in vsi stroški, ki so združeni z razširjanjem šolskega omrežja 2.500.000 Din. Šolskim občinam za šolsko opremo, učila in knjige 200.000 Din. Siromašnim občinam za vzdrževanje narodnih šol 800.000 Din. Prispevek za stalni banovinski šolski fond 500.000 Din. Ustanavljanje in podpiranje šol za duševno zaostalo in defektno deco in vzdrževanje takih otrok v šolah 100.000 Din. Podpora za vzdrževanje zabavišč 70.000 Din. Podpora šolam za kmetijske gospodinjce 160.000 Din. Za vzdrževanje šolskih stanic in ambulantijskih šol 80.000 Din. Za narodno knjižnice in čitalnice 120.000 Din. Za narodno prosvetno izobraževanje s tečajev za odrasle in z javnimi predavanji 250.000 Din. Za tečaje za nadaljno izobraževanje učiteljev in za njihovo spoznavanje pedagoških novosti, kakor tudi za obisk tečajev za ročnost in

Banovinska skupščina Jugoslovenskega učiteljskega združenja za Dravsko banovino.

(V Ljubljani, 4. julija 1931.)

gospodarstvo 40.000 Din. Za učiteljska in šolska potovanja zaradi spoznavanja naroda in domovine 40.000 Din. Podpora šolskim kuhinjam pri narodnih šolah 100.000 Din. Za ustanovitev šolskega muzeja in stalne šolske razstave 15.000 Din. Skupno 4,975.000 Din.

b) Pod pogl. »Poljoprivredno odeljenje«: Podpora občinskim in združnim drevesnicam in šolskim vrtom 75.000 Din. Skupno 75.000 Din.

c) Pod pogl. »Otežek za socijalno politiko«: Za abnormalno deco v zavodih, maloletnike v poboljševalnicah in zdravljenje obolenih otrok in odraslih v okrevališčih 150.000 Din. Fond za ustanovitev doma za abnormalno deco 50.000 Din. Skupno 200.000 Din. Vsega: 5,245.000 Din. (Dalje prih.)

Splošne vesti.

— Učiteljski združno-knjigovodstveni tečaj v Ljubljani. Združno-knjigovodstveni tečaj priredi naša sekcija od 1. do 14. avgusta v Ljubljani. Termin za prijavo se podaljša z ozirom na to, da prične tečaj šele 1. avgusta do 20. julija t. l. Tovariši (tovarišice), poslušajte se ugodne prilike. Sekcija povrne udeležencem potne stroške in plača prenočišče. O važnosti združništva za učiteljstvo ni treba, da bi govorili. Prijavljenci, ki reflektirajo na stanovanje, naj istočasno sporoče tudi to, da sekcija lahko pravočasno zagotovi potrebno število prenočišč. Predavali bodo sami strokovnjaki in praktiki. Udeleženci dobe v tečaju tudi brezplačno vse potrebne tiskovine.

JUU — sekcija Ljubljana.

— Naval na merkantilni tečaj za obrtno in trgovsko-nadaljevalne šole. Za ta tečaj se je prijavilo toliko učiteljev in učiteljic, da je banska uprava morala tečaj deliti v dva oddelka in se vrši drugi tečaj od 3. avgusta dalje. Za risarski tečaj se je pa prijavilo samo 18 interesentov, da je moral ta tečaj za letos izostati. Oni, ki bi radi izpopolnili znanje iz merkantilnih predmetov, naj se prijavijo tudi v združno-knjigovodstveni tečaj, ki ga priredi s 1. avgustom sekcija JUU — Ljubljana. Glej poziv na drugem mestu!

— Dva merkantilna tečaja za učitelje in učiteljice. Za učitelje na trgovski in obrtno-nadaljevalnih šolah se bosta vršila zaradi velikega števila prijavljenih dva merkantilna tečaja, in sicer prvi od 6. julija do 31. julija t. l., drugi pa od 3. avgusta do 31. avgusta t. l. Strokovni risarski tečaj za imenovane učitelje odpade letos, ker se je prijavilo premalo udeležencev. Učiteljci, ki so sprejeti v prvi merkantilni tečaj, so pričeli s tečajem 6. t. m. ob 7. uri na tehnični srednji šoli v Ljubljani, pritiščje soba št. 3. Vsi ostali v objavi seznama navedeni prosilci, so se sprejeli v II. merkantilni tečaj, ki prične 3. avgusta t. l. in se imajo zglasiti ta dan ob 7. uri istotam.

— Učiteljci, ki so sprejeti v merkantilni tečaj: Benkovič Ladislav, Murska Sobotica; Božič Adalbert, Trbovlje-Vode; Berglez Fran, Čadram; Čekada Miroslav, St. Jernej; Glinšek Ljudmila, Rogaska Slatina; Groznik Jože, Hrastnik; Hofbauer Lojze, Hrastnik; Janežič Gabrijel, Škofja Loka; Justin Ciril, Ziri; Klavara Adolf, Kranj; Klun France, Zagorje o. S.; osnovna šola; Kogelnik Franc, Črna pri Prevaljah; Kompoš Peter, Kranj; Kopčina Ivan, Zagorje, osnovna šola; Koutnik Silvo, Sv. Pavel pri Preboldu; Koutnik Vilibald, Kočevje; Kus Viljem, Lom pri Trzinu; Logar Leopoldina, Hrastnik; Medved Stane, Krško, dekliška meščanska šola; Novak Julij, Trbovlje-Vode; Pečnik Dragotin, Dolnja Lendava, državna meščanska šola; Planer Albert, Sv. Pavel pri Preboldu; Podbevšek-Ravninar Stefanija, Zgornja Šiška; Pogačnik Janko, Celje, deška narodna šola; Perkavec Celestin, Šmartno pod Šmartno gorjo; Pirnat Josip, St. Jernej, Dolenjsko; Ro-

binščak Srečko, Šoštanj; Rojic Jakob, Škofja Loka; Sekirnik Maks, Čadram, srez Konjice; Sulin Matko, Toplice pri Zagorju; Svičelj Viktor, St. Jernej, srez Krško; Vanič Janko, Krško; Vutkovič Srečko, Senovo pri Rajhenburgu; Završnik Alfonz, Vrhnika; Zemljič Branko, Celje okolica, državna deška meščanska šola; Zomer Franc, Sevnica; Zupančič Jože, Litija.

— Pričetek poslovanja podružnice Učiteljske gospodarske poslovalnice v Ljubljani. Učiteljska gospodarska poslovalnica (UGP) v Mariboru je pričela poslovati tudi v Ljubljani (Franciškovska ulica 6/N.). Šole, krajevni šolski odbori, tovariši in tovarišice, ki krajeno teže na Ljubljano, naročite vse potrebščine potom ljubljanske Poslovalnice! Poslužujte se edino naročilnih listov (blokov), ki jih je dobila vsaka šola. Kdor jih nima, naj jih zahteva od Poslovalnice. Izvrševali bomo vsa naročila točno, solidno in v najkrajšem času. Čim večje bo umevanje, tem preje bosta naša Učiteljska domova pod streho.

ZA GG. UČITELJE, ZDRAVNIKE IN SODNIKE!

V založbi Učiteljske tiskarne je izšla prva zbirka pravilnikov k zakonu o narodnih šolah, kot II. zvezek celotne zbirke zakonitih predpisov k zakonu o narodnih šolah — Ta zbirka je važna in jo mora imeti vsak učitelj in učiteljica, ker vsebuje vse zakonite predpise o obveznem zdravstvenem pregledu in zdravljenju učiteljstva na šolskih poliklinikah ter predpise o zdravljenju na domu;

vsak šolski upravitelj, ker vsebuje vse predpise glede zdravstva in postopanja z učenci in učiteljci, glede higienskih predpisov učilnic, šolskih zgradb in pouka, kakor tudi predpise o postopanju z moralno pokvarjenimi ali zanemarjenimi šoloobveznimi otroki;

vsak šolski — in njega nadomestujoči zdravnik, ker ima v zbirki vse zakonite predpise o zdravstvu in higieni glede šole, učencev in učiteljev z obširnimi stvarnim kazalom in registrom vseh zakonov, uredb in pravilnikov, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah in za devajo zdravstvo;

vsaka šolska poliklinika, vsak zdravstveni in higienski dom, ker so v zbirki vsi predpisi glede zdravstva v šolah, pri učencih in učiteljcih, ki zadevajo tudi nje;

vsak krajevni šolski odbor, ker so v zbirki dolžnosti teh glede zdravstva v šolah in postopanja z moralno pokvarjeno šoloobvezno deco;

vsako županstvo upravnih občin, ker so v zbirki tudi dolžnosti teh glede šolskega zdravstva in postopka z maloletniki;

vsak zdravstveni odbor v občini, ker ima v zbirki tudi ta vse predpise, po katerih se mora ravnati;

vsak sodnik, osobito za šoloobvezno deco in maloletnike, ker ima v zbirki vse zakonite predpise glede moralno pokvarjene šoloobvezne dece in maloletnikov z obširnimi stvarnim kazalom in registrom vseh zakonitih predpisov o sodnem in kazenskem postopanju, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah;

vsako sodišče za maloletnike, ker ima v zbirki vse zakonite predpise glede sodnega in kazenskega postopanja z otroki in maloletniki z obširnimi stvarnim kazalom in registrom vseh novih zakonov, pravilnikov in uredb.

Obširno stvarno kazalo omogoča, da vsako zadevo hitro najdete in prav tako vse določbe ki so z njo v zvezi.

Register vsebuje vse zakonite predpise (zakone, uredbe in pravilnike) o zdravstvu ter sodnem in kazenskem postopanju (tudi one, ki jih ni v zbirki), da jih hitro najdete v Službenem listu in Službenih novinah.

Vsak učitelj, zdravnik in sodnik nujno potrebuje ob vsaki priliki to zbirko!

Cena broš. izvodu 36 Din, vezan. v celo platno 45 Din.